

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	16 juli 2020	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2019-0362	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	81F909E9	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	13 februari 2019	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	- kaart planlocatie - voorschriften en beperkingen	ONDERWERP	Ontheffing ruimtelijke ingrepen Landgoed Anderstein, Erf Brummelsbergen, Ringelpoelweg 1 te Maarsbergen

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 13 februari 2019 van Adviesbureau Haver Droeze BNT, namens Landgoed Anderstein NV om ontheffing in het kader van artikel 3.3, eerste lid en artikel 3.8, eerste lid van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming en Verordening Natuur en Landschap hebben wij besloten u:

- Ontheffing te weigeren van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten, rustplaatsen of eieren van de huismus omdat de verbodsbepalingen niet worden overtreden;
- Ontheffing te weigeren van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1, tweede lid van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten, rustplaatsen of eieren van de kerkuil omdat de verbodsbepalingen niet worden overtreden;
- Ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, vierde lid van de wet, voor zover dit betreft het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis;

voor de periode van de verzenddatum van het besluit tot en met 28 februari 2024.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking op het erf Brummelsbergen, Ringelpoelweg 1 te Maarsbergen, gemeente Utrechtse Heuvelrug. De werkzaamheden in het kader van de herinrichting van het erf Brummelsbergen bestaan uit de sloop van de bedrijfswoning, de sloop van de open stal (heeft reeds plaatsgevonden), de sloop van de dichte stal, de bouw van twee nieuwe veldschuren, waarvan de eerste reeds gerealiseerd is, en de bouw van een faunafolly (zie bijlage 3). U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.1 en 3.5 van de wet voor wat betreft de huismus (*Passer domesticus*), kerkuil (*Tyto alba*) en gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) voor de periode van 28 februari 2019 tot en met 28 februari 2024.

III. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht. Op 15 april 2019, 28 mei 2019, 14 augustus 2019, 25 oktober 2019, 21 februari 2020 en 25 juni 2020 heeft u deze aanvraag aangevuld.

IV. Toetsingskader

De huismus en de kerkuil zijn beschermd ingevolge artikel 3.1 van de wet. De gewone dwergvleermuis is beschermd ingevolge artikel 3.5 van de wet.

Afwijzing huismus

In het plangebied zijn tijdens het nader onderzoek in mei 2015 in de zuidelijke stal en in de bedrijfswoning in totaal drie nestplaatsen (territoria) van de huismus vastgesteld. In de loop van 2019 zijn minimaal zes permanente alternatieve verblijfplaatsen voor huismus aangebracht, en beschikbaar gekomen in de nieuwgebouwde kapschuur. Er is geen groen weggehaald, er is geen foerageergebied of schuilgelegenheid verdwenen voor de huismus. In april 2020 is een update uitgevoerd van het huismusonderzoek. Tijdens dit onderzoek zijn geen huismussen meer aangetroffen binnen, en in de directe omgeving van het plangebied. Omdat recentelijk geen verblijfplaatsen van huismussen meer zijn aangetroffen, is geen sprake van overtreding van de wet, zodra de woning en de dichte stal gesloopt gaan worden. Overigens zijn er voldoende verblijfsmogelijkheden voor de huismus mocht deze zich in de toekomst toch weer willen vestigen. Een ontheffing is dan ook niet aan de orde.

Afwijzing kerkuil

In zowel de inmiddels gesloopte open stal als in de nog aanwezige dichte stal op het erf Brummelsbergen is in de jaren negentig van de vorige eeuw in de oostelijke kopse gevels een kerkuilenkast opgehangen. Kerkuilen hebben regelmatig in een van deze kasten gebroed; soms zelfs in beide kasten zoals in het muizenrijke jaar 2014. Het feit dat er zeer regelmatig kerkuilen broeden in de kasten duidt erop dat het plangebied en omgeving een geschikt leefgebied vormt voor deze soort.

In 2017 zijn de beide kasten van de kerkuilen uit de stallen weggehaald. Vóór de kasten zijn weggehaald, zijn op drie plaatsen in de directe omgeving nieuwe kasten opgehangen. Het ging hierbij om een buitenkast die aan een boom is opgehangen (Kast 1, Brummelsbergen) en twee kasten die zijn opgehangen in bestaande schuren (Kast 2, Mandersloot en kast 3, Loods Brummelsheide).

In 2017 is per abuis geen ontheffing gevraagd en dus ook niet verleend voor het verplaatsen van de uilenkasten. Hierop is een waarschuwing ontvangen van RUD. Daarbij is toegezegd dat vóór de sloop van de tweede schuur en de dienstwoning, een ontheffing moest worden aangevraagd, hetgeen is gedaan met huidige aanvraag. In 2020 is door de Kerkuilenwerkgroep Utrecht vastgesteld dat kast 1, die aan de boom was geplaatst, momenteel door een holenduif gebruikt wordt. Er zijn hier enkele braakballen aangetroffen, waaruit geconstateerd is dat de kast waarschijnlijk wel door een uil gebruikt wordt. In kast 2 werd een kerkuilenpaar aangetroffen, waarvan het vrouwtje in 2010 bij Brummelsbergen geringd was. Het mannetje is ter plekke geringd. In kast 3 werden tijdens een veldbezoek in 2020, vijf kerkuil kuikens aangetroffen, waarschijnlijk van het uilenpaar uit Mandersloot. Hieruit blijkt dat de tot nu toe genomen mitigerende maatregelen succesvol zijn geweest. Omdat de huidige bewoonde kasten intact blijven, en er door de sloop van de dichte stal en de woning geen verstoring van de kerkuil meer optreedt en er door de sloop eveneens geen verblijfplaatsen verdwijnen is er geen sprake van overtreding van de wet in de huidige situatie.

Overigens zullen er nieuwe kerkuilenkasten worden opgehangen in een van beide, of in beide nieuwe schuren en in de faunafolly, zodat in het oorspronkelijke territorium vier tot vijf nieuwe objecten aanwezig zijn die geschikt zijn om de, in het verleden vernietigde, verblijfplaats over te nemen.

Een ontheffing voor het opzettelijk beschadigen, vernielen, van nesten, rustplaatsen en eieren van de kerkuil is in deze situatie niet meer aan de orde.

I. Toetsing Ruimtelijke Ingreep

Motivering

Gewone dwergvleermuis

In de zomer van 2015 zijn twee zomerverblijfplaatsen aangetroffen van de gewone dwergvleermuis, één in de woning en één in de dichte stal. In de zomer van 2019 is er een hernieuwd onderzoek gedaan naar vleermuizen. Tijdens dit onderzoek zijn achter de gevelbetimmering, aan de westzijde van de dichte schuur twee zomer/paarverblijven aangetroffen van de gewone dwergvleermuis. Dit komt redelijk overeen met de waarnemingen uit 2015.

Om de nadelige effecten voor de gewone dwergvleermuis te beperken of te voorkomen, dienen voor de sloop van de twee gebouwen de volgende mitigerende maatregelen vanuit het activiteitenplan getroffen worden:

- Er wordt met de uitvoering van de sloopwerkzaamheden begonnen buiten de meest kritische perioden voor de gewone dwergvleermuis. De meest geschikte perioden om met de sloop te starten zijn de periode begin april tot half mei en vooral de periode half augustus tot begin oktober. Vooral aan het begin van de eerste en het einde van de tweede periode dient rekening gehouden te worden met de weersomstandigheden (koud voor- of najaar).
- De dichte stal is ongeschikt als winterverblijf voor deze soort. Derhalve kan de sloop van deze stal eventueel ook in de overwinteringsperiode worden uitgevoerd.
- Voorafgaand aan het begin van de werkzaamheden worden de dichte stal en de bedrijfswoning gecontroleerd op de aanwezigheid van vleermuizen en worden ze ongeschikt gemaakt als verblijfplaats voor vleermuizen. Hierbij dienen de tussenruimtes tussen houten beschotting en binnenmuur van de open schuur, waar zich de paarplaatsen bevinden, tijdig ongeschikt gemaakt te worden door het creëren van tochtgaten, zodanig dat tocht ontstaat en licht kan binnenvallen.
- Voor elke aan te tasten of te verwijderen verblijfplaats worden vier nieuwe (tijdelijke) verblijfplaatsen gecreëerd in de vorm van platte vleermuiskasten of plaatvormige voorzieningen; voor het plangebied houdt dit in dat ten minste acht nieuwe verblijfplaatsen worden aangeboden;

In de loop van 2019 zijn minimaal acht alternatieve verblijfplaatsen voor de gewone dwergvleermuis aangebracht en beschikbaar gekomen in de nieuwgebouwde kapschuur, binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats, met verschillende microklimaten, vrije aanvliegroute, vrije vliegruimte en vrij van licht, verstoring en predatie. Er is geen groen weggehaald, er is geen foerageergebied of schuilgelegenheid verdwenen voor de gewone dwergvleermuis. Hiermee is een ruime gewenningsperiode gewaarborgd. Gecombineerd met de te bouwen faunafolly is de mitigatie voldoende.

De voorgestelde maatregelen zijn voldoende.

De gewone dwergvleermuis is een algemene soort die in geheel Nederland voorkomt (Broekhuizen *et al.* 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren; NDFF & Zoogdierverseniging 2017. Verspreidingsatlas Zoogdieren). In de verspreide bebouwing in de omgeving van het plangebied (langs de Ringelpoel, Slappendel en Meentsteeg) en in de woonkernen van Maarn en Maarsbergen zijn op tal van plaatsen verblijven van de gewone dwergvleermuis aanwezig. Of in de woonkernen ook grotere kraamkolonies aanwezig zijn, is onbekend. Hoewel de gewone dwergvleermuis, net als alle andere soorten vleermuizen, beschermd is, is de soort niet bedreigd en derhalve niet opgenomen op de Rode Lijst. Hieruit mag worden geconcludeerd dat de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis gunstig is.

De herinrichting van het erf Brummelsbergen zal niet leiden tot aantasting van de jachtgebieden van de gewone dwergvleermuis binnen het plangebied. Wel zal de herinrichting ertoe leiden dat de twee bestaande zomer/paarverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren gaan. Deze afname zal, gelet op het talrijke voorkomen van de soort in de omgeving van het plangebied, evenwel niet leiden tot aantasting van de staat van instandhouding, noch op landelijke of regionale schaal, noch op lokale schaal. Bovendien voorzien de plannen in het aanbrengen van alternatieve verblijfplaatsen, zodat het aannemelijk is dat van een afname van potentieel geschikte verblijfplaatsen in het geheel geen sprake zal zijn.

Belang van de aanvraag

U heeft ontheffing aangevraagd voor de gewone dwergvleermuis in het belang van het project voor van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Het dak van de dichte stal is gedekt met golfplaten die asbest bevatten. Dit asbest kan schadelijke effecten hebben voor de volksgezondheid. Om die reden heeft de rijksoverheid besloten dat uiterlijk in 2028-2030 alle asbestdaken in Nederland gesaneerd moeten zijn. Met de sloop van de dichte stal en de sanering van het asbesthoudende dak wordt een volksgezondheidsrisico weggenomen en wordt tevens uitvoering gegeven aan de eis van de rijksoverheid. Daarnaast heeft de sloop ook nog een voor het milieu (inclusief natuur en landschap) gunstig effect omdat hiermee het bebouwd oppervlak in het plangebied met ongeveer 3000 m² wordt verkleind. De herinrichting draagt daarmee ook bij aan de gewenste ontstening van het buitengebied.

Gelet op de naar voren gebrachte omstandigheden zijn wij van oordeel dat het belang van het project in dit geval zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang zoals opgenomen in de wet.

Alternatievenafweging

Locatie

Het project is locatiegebonden. Er zijn derhalve geen alternatieve locaties voor uitvoering van het project beoordeeld.

Inrichting

Aan de plannen voor de herinrichting van het erf Brummelsbergen liggen landschappelijke, ecologische en functionele randvoorwaarden ten grondslag. Omdat deze randvoorwaarden vanaf het begin in het ontwerp voor het plangebied zijn verwerkt, zijn er verder geen alternatieven onderzocht voor de inrichting van het plangebied. Het laten staan van de schuur met een asbest dak is niet wenselijk, en is geen reëel alternatief. Hierdoor is een alternatieve inrichting waarbij de verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis behouden zouden blijven niet mogelijk.

Werkwijze en planning

De werkzaamheden worden uitgevoerd binnen de reguliere werktijdenplanning vanaf het moment dat er ontheffing is verleend. De sloop zal gefaseerd plaatsvinden, in die zin dat de verschillende opstallen niet gelijktijdig, maar na elkaar zullen worden gesloopt. De sloop zelf zal plaatsvinden conform de gebruikelijke sloopmethoden met het daartoe geëigende materiaal en materieel.

Op basis van de uitkomsten van het ecologisch onderzoek zijn randvoorwaarden gesteld met betrekking tot de periode van het jaar waarin de verschillende werkzaamheden worden uitgevoerd. Uitgangspunt hierbij was en is dat de uitvoering van de werkzaamheden buiten de kritische perioden (voortplantingsperiode, overwintering) van de beschermde soorten en veel andere soorten zal plaatsvinden.

Omdat de sloopwerkzaamheden zullen plaatsvinden buiten het broedseizoen van vogels, buiten de meest kwetsbare perioden voor vleermuizen en nadat de mitigerende maatregelen voor vleermuizen zijn getroffen, zijn er verder geen alternatieven onderzocht voor de toe te passen werkwijze.

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven mogelijk die zouden leiden tot een kwalitatief gelijkwaardig resultaat. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

II. Conclusie

Gelet op het voorgaande verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.3 van de wet en artikel 3.8 van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden, deze treft u aan in de bijlage bij dit besluit.

III. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

IV. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking op het moment van bekendmaking door uitreiking of verzending aan de aanvrager. Van het besluit wordt mededeling gedaan op de website www.officielebekendmakingen.nl

V. Overleg en informatie

Er kan tevens vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of milieudienst, als u dit nog niet heeft gedaan.

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

Voor meer informatie verwijzen wij u naar onze website www.provincie-utrecht.nl.

VI. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing. Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan de Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht (hierna: RUD Utrecht)

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen,

b.a.

Mevr. mr. S.L. Munser
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Leefomgeving

ONTHEFFING

Naar aanleiding van het verzoek van Adviesbureau Haver Droeze BNT op 13 februari 2019, namens B.V. Landgoed Anderstein, en de aanvulling hierop van 15 april 2019, 25 oktober 2019 en 25 juni 2020, gelet op artikel 3.3 en 3.8 van de Wet natuurbescherming,

Verlenen Gedeputeerde Staten van provincie Utrecht hierbij aan:

Naam: B.V. Landgoed Anderstein

Adres: Postbus 26

Postcode en woonplaats: 3950 AA Maarn

Ontheffing 81F909E9 voor het tijdvak van de verzenddatum van het besluit tot en met 28 februari 2024

Van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5, vierde lid van de Wet natuurbescherming, voor zover dit betreft het beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*). Het gebied waarvoor de ontheffing geldt, betreft Landgoed Anderstein, Ringelpoelweg 1 te Maarsbergen (zie bijlage 1).

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt slechts voor de hierboven genoemde soorten en beschreven verboden handelingen verleend.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of via servicebureau@provincie-utrecht.nl indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient (aanvullend) de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied, inclusief kaart;
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Wie is de begeleidende ecoloog (inclusief contactgegevens);
 - e. Welke activiteiten zijn/worden door de ecoloog begeleid;
 - f. Hoe er wordt/is omgegaan met onverwachte (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. De ontheffinghouder dient, twee weken voorafgaand aan de datum waarop de werkzaamheden zullen aanvangen die invloed hebben op de beschermde soorten, het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in voorschrift 5 bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

7. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
8. Tijdens de werkzaamheden dient een logboek te worden bijgehouden. In het logboek dienen gemaakte ecologische keuzes vastgelegd te worden zoals goedkeuring / vrijgeven door een ecoloog, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol en gekozen mitigerende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften 9 en 10 geregistreerd.
9. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 8 van het bij de aanvraag gevoegde Activiteitenplan (zie bijlage 2 bij dit besluit) dienen te worden opgevolgd.

10. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval bij de start van de werkzaamheden aanwezig te zijn op de planlocatie.
11. Deze ontheffing kan, conform artikel 5.4 van de wet, worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

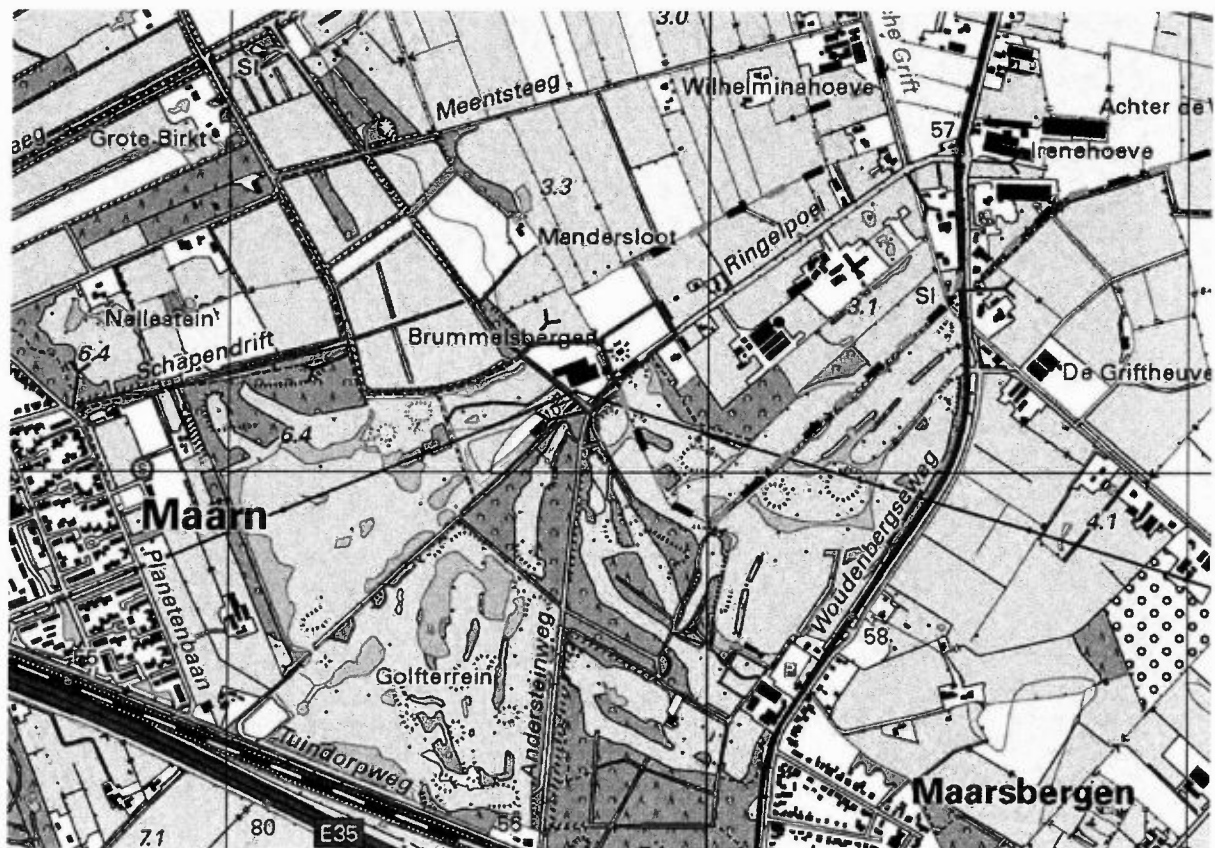
Na afloop van de werkzaamheden

12. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven bij voorschrift 8 dient bijgevoegd te worden.
13. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften dienen te worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval bij de start van de werkzaamheden aanwezig te zijn op de planlocatie.
14. Deze ontheffing kan, conform artikel 5.4 van de wet, worden ingetrokken, indien blijkt dat de ontheffinghouder zich niet houdt aan de voorschriften.

Contactgegevens

Aanspreekpunt in het kader van deze ontheffing en de daaruit voortvloeiende voorschriften is het Servicebureau van de provincie Utrecht, Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht, bereikbaar op telefoonnummer 030 – 258 33 11 of e-mailadres servicebureau@provincie-utrecht.nl.

Bijlage 1, ligging van het plangebied

Impressie van de oude situatie uit 2017, met beide schuren en het oude woonhuis

Situatie plangebied na de sloop van de open schuur

8. De soorten waarvoor ontheffing wordt aangevraagd

8.1 Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*

Effecten van de werkzaamheden

Als gevolg van de sloop van de bedrijfswoning en de dichte stal kunnen de aanwezige zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis worden beschadigd of vernield. Het werk, inclusief de mitigerende maatregelen, wordt zodanig uitgevoerd dat de kans op het doden van dieren minimaal is. Dit risico is echter nooit geheel uit te sluiten.

Staat van instandhouding

In het plangebied zijn zomerverblijven van de gewone dwergvleermuis vastgesteld in de dichte stal en in de bedrijfswoning. Jagende en ook baltende dieren zijn in het plangebied vrij veel waargenomen. De verblijfplaatsen van deze dieren bevinden zich vermoedelijk in de verspreide bebouwing in de omgeving van het plangebied, dan wel in de kernen van Maarn of Maarsbergen.

De gewone dwergvleermuis is een algemene soort die in geheel Nederland voorkomt (Broekhuizen et al. 1992, Atlas van de Nederlandse Zoogdieren; NDFF & Zoogdierverseniging 2017, Verspreidingsatlas Zoogdieren). In de verspreide bebouwing in de omgeving van het plangebied (langs de Ringelpoel, Slappendel en Meentsteeg) en in de woonkernen van Maarn en Maarsbergen zijn op tal van plaatsen verblijven van de gewone dwergvleermuis aanwezig. Of in de woonkernen ook grotere kraamkolonies aanwezig zijn, is onbekend. Een grote kraamkolonie in de kern van Maarsbergen is een jaar of tien geleden verloren gegaan door de sloop van het bedrijfsgebouw waarin deze kolonie verbleef.

Hoewel de gewone dwergvleermuis, net als alle andere soorten vleermuizen, beschermd is, is de soort niet bedreigd en derhalve niet opgenomen op de Rode Lijst. Hieruit mag worden geconcludeerd dat de staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis gunstig is. De herinrichting van het erf Brummelsbergen zal niet leiden tot aantasting van de jachtgebieden van de gewone dwergvleermuis binnen het plangebied. Wel zal de herinrichting ertoe leiden dat de twee bestaande zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis verloren gaan. Deze afname zal, gelet op het talrijke voorkomen van de soort in de omgeving van het plangebied, evenwel niet leiden tot aantasting van de staat van instandhouding, noch op landelijke of regionale schaal, noch op lokale schaal. Bovendien voorzien de plannen in het aanbrengen van alternatieve verblijfplaatsen, zodat het aannemelijk is dat van een afname van potentieel geschikte verblijfplaatsen in het geheel geen sprake zal zijn.

Voorkomen in het verleden

Over het voorkomen van de gewone dwergvleermuis in het plangebied in het verleden zijn geen exacte gegevens beschikbaar. Tijdens eerder (niet-systematisch) onderzoek tussen 2000 en 2010 zijn in het plangebied en omgeving regelmatig jagende gewone dwergvleermuizen waargenomen. Over de aanwezigheid en de ligging van eventuele verblijfplaatsen zijn evenwel geen gegevens beschikbaar.

Effecten op de habitat

De herinrichting van het erf Brummelsbergen zal ertoe leiden dat de oppervlakte bebouwing binnen het plangebied met circa 3000 m² afneemt. Dit houdt in dat de oppervlakte potentieel geschikt jachtgebied voor de gewone dwergvleermuis met circa 3000 m² toeneemt.

Mitigerende maatregelen

Om de nadelige effecten voor de gewone dwergvleermuis te beperken of te voorkomen, worden de volgende mitigerende maatregelen getroffen.

- er wordt met de uitvoering van de sloopwerkzaamheden begonnen buiten de meest kritische perioden (kraamperiode en overwinteringsperiode) voor de gewone dwergvleermuis. De meest geschikte perioden om met de sloop te starten zijn de periode begin april tot half mei en vooral de periode half augustus tot begin oktober. Vooral aan het begin van de eerste en het einde van de tweede periode dient rekening gehouden te worden met de weersomstandigheden (koud voor- of najaar).
- de dichte stal is ongeschikt als winterverblijf voor deze soort. Derhalve kan de sloop van deze stal eventueel ook in de overwinteringsperiode worden uitgevoerd.
- voorafgaand aan het begin van de werkzaamheden worden de dichte stal en de bedrijfs-woning gecontroleerd op de aanwezigheid van vleermuizen en worden ze zonodig ongeschikt gemaakt als verblijfplaats voor vleermuizen;
- voor elke aan te tasten of te verwijderen verblijfplaats worden vier nieuwe (tijdelijke) verblijfplaatsen gecreëerd in de vorm van platte vleermuiskasten of plaatvormige voorzieningen; voor het plangebied houdt dit in dat ten minste acht nieuwe verblijfplaatsen worden aangeboden;
- deze nieuwe (tijdelijke) verblijfplaatsen moeten:
 - binnen het kerngebied van de groep, zo mogelijk binnen 100 à 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats, worden geplaatst en buiten de invloedssfeer van de werkzaamheden;
 - verschillende microklimaten aanbieden (clustering met verschillende richtingen);
 - een locatie hebben die gelijk is aan of beter van kwaliteit is dan de oorspronkelijke situatie wat betreft hoogte (bij voorkeur op minimaal 3 meter hoogte), aanvliegroute, vrije vliegruimte, licht, verstoring en predatie, en
 - bij voorkeur aan gebouwen worden geplaatst.
- nieuwe (tijdelijke) verblijfplaatsen moeten tijdig voor de werkzaamheden aanwezig zijn om de dieren te laten wennen aan deze voorzieningen. Voor tijdelijke vervanging van zomerverblijfplaatsen met < 10 dieren geldt een gewenningsperiode van minimaal 3 maanden waarin de gewone dwergvleermuizen actief zijn;
- in geval er tijdelijke nieuwe verblijfplaatsen worden aangebracht, worden deze zo snel mogelijk vervangen door permanente nieuwe verblijfplaatsen. Deze kunnen worden gerealiseerd in of aan de nieuwe schuren (plaatvormige of andere architectonische voorzieningen), in of aan de nieuwe familiewoning (inbouwkokers) en in of aan de faunafolly (boeiboorden, inbouwkokers of architectonische voorzieningen).

8.2 Kerkuil *Tyto alba*

Effecten van de werkzaamheden

In de beide stallen op het erf Brummelsbergen is in de jaren negentig van de vorige eeuw in de oostelijke kopse gevels een kerkuilenkast opgehangen. Kerkuilen hebben regelmatig in een van deze kasten gebroed; soms zelfs in beide kasten zoals in het muizenrijke jaar 2014. Het feit dat er zeer regelmatig kerkuilen broeden in de kasten duidt erop dat het plangebied en omgeving een geschikt leefgebied vormt voor deze soort.

De sloop van de stallen op het erf Brummelsbergen leidt onvermijdelijk tot het verdwijnen (wegnemen) van de nestplaatsen (kasten) van de kerkuil. Vooruitlopend op de sloop zijn de kasten van de kerkuilen in 2017 uit de stallen weggehaald. Vóór de kasten zijn weggehaald, zijn op drie plaatsen in de directe omgeving nieuwe kasten opgehangen (kaart 1). Het ging hierbij om een buitenkast die aan een boom is opgehangen en twee kasten die zijn opgehangen in bestaande schuren.

Realisatie van de plannen voor het gebied zal niet leiden tot een wezenlijke aantasting van het leefgebied. De plannen zullen ertoe leiden dat het bebouwd oppervlak in het gebied afneemt, waardoor er (in theorie) een groter oppervlakte potentieel geschikt jachtgebied beschikbaar komt.

Staat van instandhouding

De kerkuil is een vrij schaarse soort die in grote delen van Nederland voorkomt (SOVON 2018; www.sovon.nl). Het zwaartepunt van de verspreiding ligt in de oostelijke helft van het land.

In de provincie Utrecht is de kerkuil eveneens een (vrij) schaarse soort die als broedvogel vooral wordt aangetroffen in de oostelijke helft. In de omgeving van het plangebied komen broedende kerkuilen onder andere voor op het landgoed Maarsbergen, bij Altena, in het agrarische cultuurlandschap ten zuiden en zuidoosten van Woudenberg en op het landgoed Den Treek.

Sinds 1990 is de kerkuil als broedvogels significant vooruitgegaan en is om die reden niet langer opgenomen op de Rode Lijst. De huidige populatie wordt geschat op 3200-3400 broedparen (SOVON 2018; www.sovon.nl). De staat van instandhouding van de kerkuil is beoordeeld als gunstig (SOVON 2018; www.sovon.nl).

De herinrichting van het erf Brummelsbergen zal niet leiden tot aantasting van de jachtgebieden van de kerkuil binnen het plangebied. Wel zal de sloop van de stallen leiden tot het verdwijnen (wegnemen) van de nestplaatsen (kasten) van de kerkuil. Dit zal evenwel niet leiden tot aantasting van de staat van instandhouding, noch op landelijke of regionale schaal, noch op lokale schaal, omdat in de nabije omgeving (< 1000 meter) van de te slopen stallen nieuwe nestplaatsen (kasten) zijn aangebracht en er in de nieuwe schuren ook kasten zullen worden opgehangen.

Voorkomen in het verleden

Over het voorkomen van de kerkuil in het plangebied in het verleden zijn geen gegevens beschikbaar. Het broedpaar in de stallen van Brummelsbergen is ten minste al sinds het begin van de jaren tachtig van de vorige eeuw aanwezig.

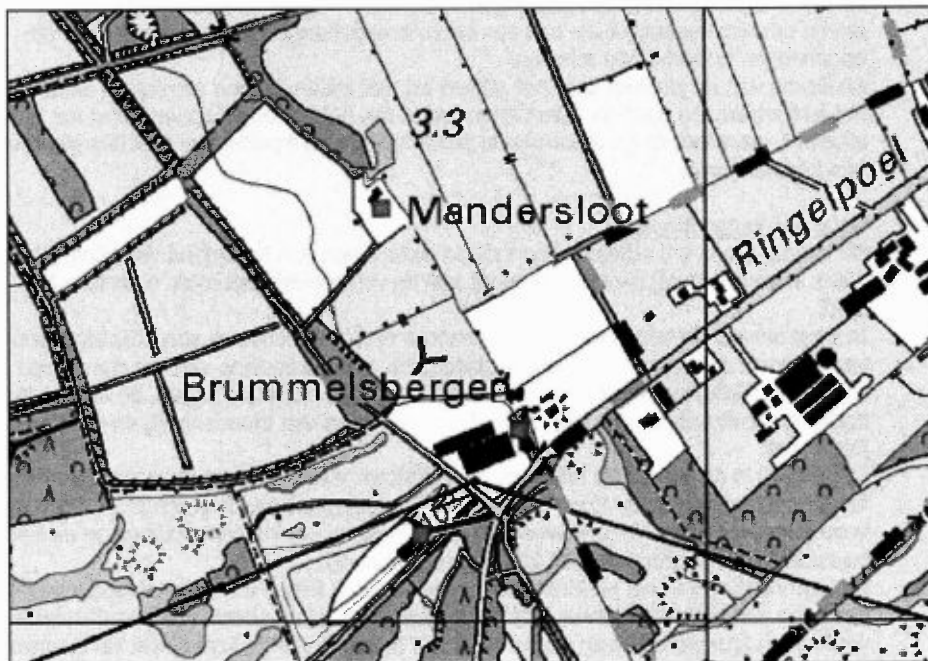
Effecten op de habitat

De herinrichting van het erf Brummelsbergen zal niet leiden tot aantasting van het habitat van de kerkuil. De herinrichting zal ertoe leiden dat de oppervlakte bebouwing binnen het plangebied met circa 3000 m² afneemt. Dit houdt in dat de oppervlakte potentieel geschikt jachtgebied voor de kerkuil met circa 3000 m² toeneemt.

Mitigerende maatregelen

Om de nadelige effecten voor de kerkuil te beperken of te voorkomen, worden/zijn de volgende mitigerende maatregelen getroffen.

- in de directe omgeving van het erf Brummelsbergen zijn in 2017 drie nieuwe kasten opgehangen;

Kaart 1. Locaties nieuwe kerkuilenkasten (paarsrode vierkantjes) op en in de omgeving van het erf Brummelsbergen

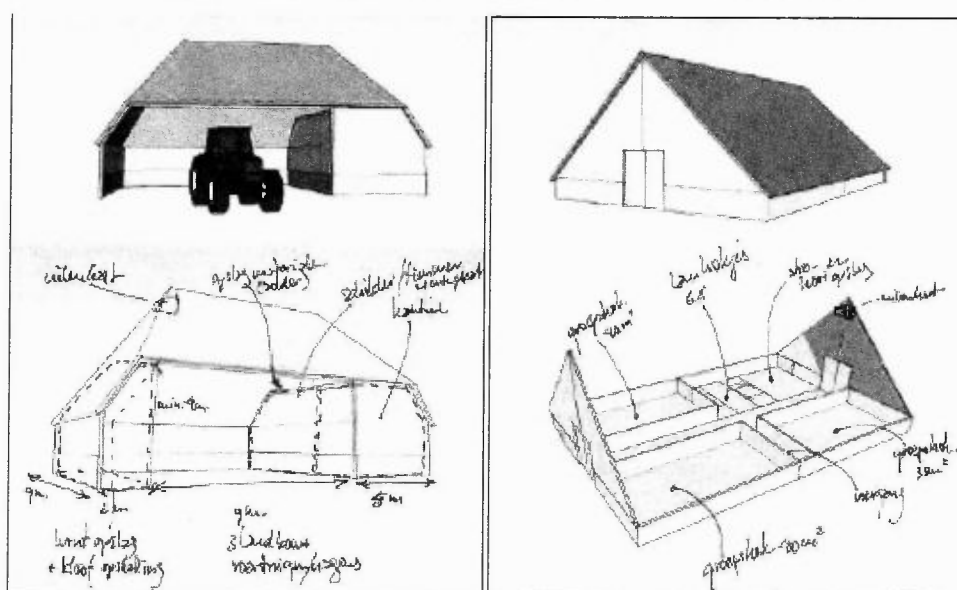
- in een van de of in beide nieuwe schuren en in de faunafolly zullen eveneens nieuwe kerkuilenkasten worden opgehangen;
- in het oorspronkelijke territorium zijn dan vier tot vijf nieuwe objecten aanwezig die geschikt zijn om de verblijfplaats die vernietigd is, over te nemen;
- de vervangende nestgelegenheid moet duurzaam genoeg zijn;
- de vervangende nestgelegenheid moet voldoende veiligheid bieden tegen predatoren, en
- de vervangende nestgelegenheid moet zo worden gesitueerd dat de kans op het optreden van verkeersslachtoffers onder kerkuilen geminimaliseerd wordt.

6 De plannen voor het erf Brummelsbergen en de gronden aan de Ringelpoelweg

6.1 Het erf Brummelsbergen

De plannen voor het erf Brummelsbergen voorzien in:

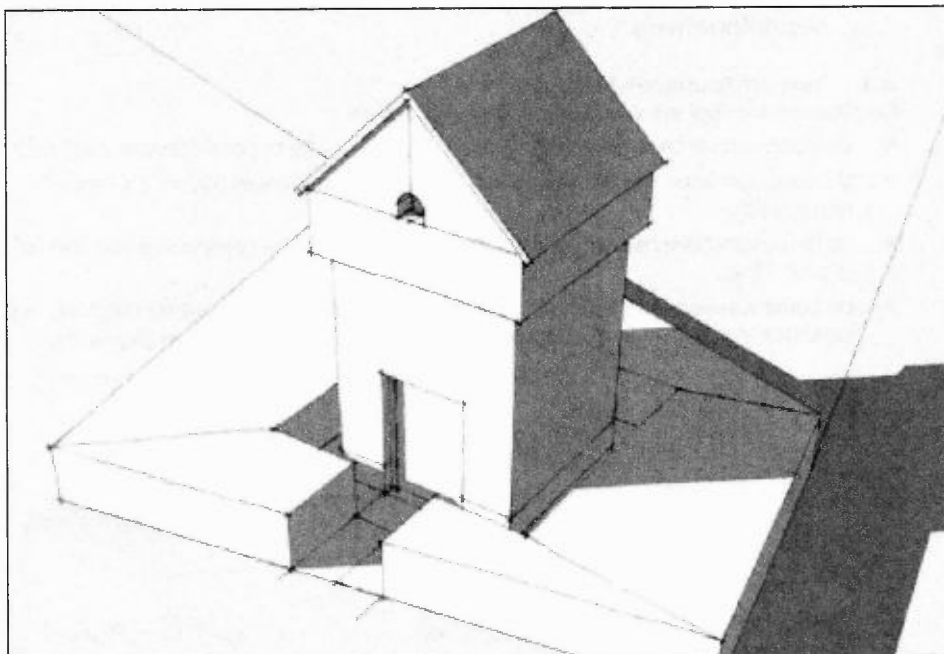
- de sloop van de twee aanwezige stallen met een totale oppervlakte van 2996 m²;
- de sloop van twee mestsilos met een totale oppervlakte van 330 m² (is reeds uitgevoerd);
- de bouw van twee nieuwe schuren met een gezamenlijke oppervlakte van 350 m² (figuur 7), en
- de bouw van een faunafolly met een oppervlakte van 16 m² langs de Heigraaf, in de oosthoek van de weide ten noorden van de beide bestaande stallen (figuur 8).

Figuur 7. Ontwerpsuggestie voor de nieuwe veldschuren op het erf Brummelsbergen
Bron: Adviesbureau Haver Droeze 2015

De plannen voor het erf Brummelsbergen kunnen leiden tot de volgende effecten voor beschermde soorten:

- het verdwijnen van nestplaatsen van vogels;
- het verdwijnen van vaste rustplaatsen van vleermuizen;
- een afname van de oppervlakte bebouwing van 2960 m², waardoor nieuwe potentiële groeiplaatsen ontstaan voor planten en nieuw potentieel leefgebied voor dieren, en
- de realisatie van nieuwe (faunafolly) en vervangende (nieuwe schuren) nestplaatsen en rust- en verblijfplaatsen voor dieren.

Figuur 8. Schetsontwerp voor de faunafolly. In de folly zullen in ieder geval nieuwe verblijfplaatsen voor kerkuil en vleermuizen worden gerealiseerd

Bron: Adviesbureau Haver Droeze 2014

6.2 Gronden aan de Ringelpoelweg

De plannen voor de gronden aan de Ringelpoelweg voorzien in:

- de sloop van de bestaande bedrijfswoning en schuren aan de Ringelpoelweg met een oppervlakte van 212 m², en
- de bouw van een nieuwe woning met een oppervlakte van circa 130 m² en een kapschuur op een locatie die iets verder naar het oosten ligt, buiten de stralingszone van de hoogspanningsleiding (figuur 9).

De plannen voor de gronden aan de Ringelpoelweg kunnen leiden tot de volgende effecten voor beschermde soorten:

- het verdwijnen van nestplaatsen van vogels;
- het verdwijnen van vaste rustplaatsen van vleermuizen;
- de realisatie van nieuwe en vervangende (nieuwe woning) nestplaatsen en rust- en verblijfplaatsen voor dieren.